

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 700-08/13-2/ EPA 1226-VI
Ljubljana, 11. 7. 2013

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e

k Poročilu o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2012

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 15. seji 10. 7. 2013 obravnavala Poročilo o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2012, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložilo Državno pravobranilstvo Republike Slovenije.

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Generalni državni pravobranilec je pojasnil, da je delo Državnega pravobranilstva v letu 2012 zaznamovalo naraščanje števila obravnavanih zadev in izjemno povečan obseg dela na področjih, ki so posredno ali neposredno povezana z neugodnimi gospodarskimi razmerami v državi (predvsem na področju postopkov zaradi insolventnosti in postopkov zaradi prisilnega prenehanja ter na področju postopkov izvršbe in zavarovanja). Prijav terjatev v osebni stečaj je bilo v letu 2012, 1.428 zadev in prijav terjatev v stečaj pravne osebe 811 zadev, v 52 zadevah pa je bil podan predlog za uvedbo stečajnega postopka. V letu 2012 je bilo zaradi insolventnosti v postopkih prisilnega prenehanja v delu 5.629 zadev, 48% več kot leto prej. V letu 2010 in v letu 2011 se je število postopkov osebnega stečaja v primerjavi s preteklim letom več kot podvojilo, v letu 2012 pa se je njihovo število v primerjavi z leti 2011 povečalo za 48%. Pripad zadev z delovnega in socialnega področja, 641 zadev je nekoliko v upadu glede na prejšnja obdobja. Spore s področja delovno pravne zakonodaje so že najavili policisti in pripadniki Ministrstva za obrambo.

Zastopanje Republike Slovenije pred mednarodnimi sodišči, predvsem pred Evropskim sodiščem za človekove pravice, povezano z vse večjo raznolikostjo, kompleksnostjo in pravno zahtevnostjo zadev. V letu 2012 se je sicer nadaljeval trend zmanjševanja števila pritožb iz naslova kršitve pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, povečalo pa se je število pritožb iz naslova kršitev pravic v postopkih o prekršku ter pritožb iz naslova kršitev pravice do spoštovanja zasebnega

in družinskega življenja. Sodišče Evropske unije je Republike Sloveniji v letu 2012 vročilo 361 zadev. Državno pravobranilstvo je v letu 2012 zaključilo 339 zadev. Ob koncu leta je bilo odprtih 458 zadev. Splošno sodišče Evropske unije je Republik Sloveniji v letu 2012 vročilo 396 zadev. Državno pravobranilstvo je v letu 2012 zaključilo 393 zadev. Ob koncu leta 2012 je bilo odprtih 33 zadev. Splošno sodišče Evropske unije je v primerjavi s preteklimi leti Republik Sloveniji v letu 2012 vročilo, približno 50% več zadev v primerjavi s predhodnimi leti.

Ob povečevanju števila pripada in obravnavanih zadev se Državno pravobranilstvo še vedno sooča s kadrovsko problematiko in omejenimi finančnimi sredstvi, pogoja za strokovno in kakovostno zastopanje, ena izmed pomembnih prioritete Državnega pravobranilstva tudi v prihodnje. Generalni državni pravobranilec je opozoril na trende v praksi, ki nakazujejo, da je število sporov v porastu in bi kazalo razmisliti v smeri zagotavljanju pogojev za omejitev le teh in temu ustrezne zakonodaje.

V razpravi je generalni državni pravobranilec z odgovori na zastavljena vprašanja še dodatno izčrpno obrazložil poročilo.

Komisija ugotavlja, da poročilo sledi določbam 24. člena Zakona o državnem pravobranilstvu, po katerem je le-ta dolžan letno poročati Državnemu zboru. Poročilo o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2012 je smiselno strukturirano, vsebinsko obrazloženo. Komisija za državno ureditev je Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije izrazilo priznanje za opravljeno delo.

Člani komisije so v razpravi izpostavili, da Državno pravobranilstvo kot zakoniti zastopnik Republike Slovenije pred sodišči v praksi ugotavlja, da se je v zadnjih letih, število primerov, ko je zapuščina ostala brez dediča, naraslo. Po podatkih iz Poročil o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2010 in v letu 2011 izhaja, da je Državno pravobranilstvo v letu 2010 obravnavalo 168 kaducitet, v letu 2011 pa 246 kaducitet. Glavni razlog za vse večje število kaducitet je ta, da dediči nočejo prevzeti dediščine oz. se ji odpovejo, ker je bil zapustnik prezadolžen. Problematika lahko privede do škodovanja državnega premoženja, zato Komisija za državno ureditev meni, da bi kazalo razmisliti o morebitnih ukrepih.

Število postopkov osebnega stečaja izjemno narašča (leta 2008 je bilo 5 primerov, leta 2009 je bilo 180 primerov, leta 2010 je bilo 395 primerov, leta 2011 je bilo 969 primerov in leta 2012 je bilo 1.431 primerov) skokovito naraščanje osebnih stečajev je vezano na velika finančna sredstva. V letu 2010 in v letu 2011 se je število teh zadev v primerjavi s preteklim letom več kot podvojilo, v letu 2012 pa se je njihovo število v primerjavi z letom 2011 povečalo za skoraj 48%.

Komisija za državno ureditev opozarja, da opustitev prevzema dediščine zaradi prezadolženosti in izjemno naraščanje problematike osebnega stečaja narekuje razmislek o morebitnih posledicah problematike z vidika vpliva na javnofinančni položaj ter morebitne potrebne ukrepe.

Komisija za državno ureditev soglašajo z opozorili Državnega pravobranilstva, da Republika Slovenija v letih pred začetkom stečajnega postopka ni poskrbela za vpis svoje lastninske pravice na nepremičninah (v mnogih primerih gre za nepremičnine, ki so dejansko v lasti in posesti Republike Slovenije že več desetletij). Vpis ni bil

opravljen zaradi različnih vzrokov: ker ni bila vpisana etažna lastnina, zaradi neurejenih evidenc, pomanjkljive dokumentacije ali preprosto pomanjkanja skrbnosti državnih organov pri urejanju zemljiškoknjižnega stanja nepremičnin. S pravočasnim vpisom lastninske pravice na nepremičninah v lasti Republike Slovenije bi se lahko Republika Slovenija izognila prijavam izločitvenih pravic v stečajnih postopkih kot tudi morebitnim pravnim postopkom zaradi ugotavljanja obstoja izločitvenih pravic na nepremičninah, ki jih je stečajni upravitelj štel v premoženje stečajnega dolžnika in s tem v stečajno maso.

Člani komisije so v razpravi izrazili zaskrbljenost nad spori, do katerih prihaja med Republiko Slovenijo kot delodajalcem in njenimi zaposlenimi. Množični spori delovnopravne narave se nakazujejo s strani policistov in pripadnikov Ministrstva za obrambo. Pri tem so opozorili, da je treba poiskati vzroke, zaradi katerih prihaja do delovnopravnih sporov, ter poiskati načine za zmanjšanje števila le-teh, tudi s sprejemanjem ustrezne zakonodaje.

Na vprašanje v zvezi s postopkom v smeri poravnave in morebitnimi ukrepi, pobudami na področju poravnavanja in v smeri sklenitve dogovorov (mediacija), skrajševanja postopkov in stroškov je bilo pojasnjeno, da je Državno pravobranilstvo naklonjeno alternativnim načinom reševanja sporov. Postopek mediacije terja celostni pogled reševanja zadeve v smeri rešitve spora in je prvenstveno postopek srečevanja strank, ne zastopnikov. Državno pravobranilstvo je zastopnik Republike Slovenije in drugih subjektov, ki deluje na podlagi usmeritvenih navodil zastopanege. Poravnavanje je stvar strank. Državni organi se pogosto ne izjasnijo o poravnavi in raje odločitev prepuščajo sodišču. Vsak sodni postopek je rizičen, brez garancije zaključka in nihajoče sodne prakse.

Komisija za državno ureditev predlaga, da bi kazalo upoštevati predlog Državnega pravobranilstva in priporočila Računskega sodišča Republike Slovenije o morebitnem sprejemu akta poravnave, ki bi določal usmeritve glede postopka poravnave na ravni države. Istočasno bi kazalo upoštevati tudi priporočila Komisije za preprečevanje korupcije.

Komisija pozdravlja prizadevanja Državnega pravobranilstva, da svojo izvorno nalogo, zastopanje države, nadgrajuje z opozarjanjem na pomanjkljivosti veljavne zakonodaje, na podlagi katere deluje, in s podajanjem konkretnih predlogov za spremembe (npr. predlog za spremembo 14. člena Zakona o državnem pravobranilstvu in drugi) na ministrstva in Vlado, saj bi upoštevanje teh predlogov lahko bistveno prispevalo k zmanjšanju števila sporov, ne nazadnje pa tudi k zmanjšanju stroškov, ki bremenijo državni proračun.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.